

Změny v důchodu: Reforma zatím stojí, vláda začne u náročných profesí. Pomůže seniorům krize?

vloženo: 28.3.2022, 18.15

Kabinet Petra Fialy (ODS) se zavázal do konce roku 2023 přijít s finálním návrhem důchodové reformy. Zatím ale panuje kolem reformy ticho. Nyní přichází vláda s prvním výkopem, který by se měl do legislativního procesu dokutálet v červnu. Jedná se o změny pro náročné profese, nově by mohli zaměstnanci ze čtvrté kategorie odcházet do důchodu dříve, aniž by byli ochuzeni o část penze. Vypadá to, že se reforma bude tak trochu skládat salámovou metodou, v červnu by se totiž měla předložit i úprava novely z předchozího volebního období. Není to ale na škodu, jak komentuje pirátka Olga Richterová. Ta navíc dodává, že zlepšení v oblasti seniorního života by mohlo přijít i díky uprchlické krizi - bytové prostory, které se pro ně shání a opravují, nám totiž do budoucna zůstanou a mohly by sloužit mladým rodinám, samoživitelům, ale i právě seniorům.

O důchodové reformě se již mluví řádku let. Vedle výše starobního důchodu se snaží vláda přijít i na klíč, jak neznevýhodňovat lidi odcházející do předčasného důchodu kvůli náročnosti své profese, ale snaží se i odměňovat za výchovu dítěte. Ambiciózní plány jsou i v oblasti důchodového pojištění a v bytové politice. S novou vládou ale zatím nepřišlo ani mnoho novinek v oblasti důchodové reformy, která je tak zdánlivě stále na mrtvém bodě.

„Nepokročilo se vůbec nikam. Ministerstvo práce a sociálních věcí uvádí, že něco předloží. Zatím se vůbec nic neděje,“ komentuje pro Blesk Zprávy posun důchodové reformy členka výboru pro sociální politiku Jana Pastuchová (ANO).

Konkrétní návrhy se podle koalice finalizují a jede se podle legislativního plánu, jak zmiňuje místopředsdkyně Sněmovny Olga Richterová (Piráti). „Tam je potřeba opravdu si uvědomit, že vláda je tu 100 dní a máme tu k tomu stále covid a válku na Ukrajině. Byť bych si přála, abych mohla říct, že jsme pokročili v dalších věcech, tak teď bylo urgentní věnovat se Ukrajincům,“ řekla Blesk Zprávám.

První změny od roku 2023?

Vláda Petra Fialy (ODS) se zavázala ve svém programovém prohlášení, že do konce roku 2023 předloží

„skutečnou důchodovou reformu s cílem nastavení stabilního systému férových důchodů“ a zatím to vypadá, že se pojede tzv. salámovou metodou - a tedy přijímáním novinek a novel postupně. První takovou změnu bychom měli vidět už v lednu 2023, jak zaznělo na pracovní snídani novinářů s členy sociálního výboru Poslanecké sněmovny.

A co se tedy bude řešit jako první? V červnu bychom se **podle předsedy sociálního výboru Víta Kaňkovského (KDU-ČSL)** měli dočkat návrhu na dřívější odchody do důchodu pro lidi z náročných profesí. Richterová dodává, že na červen je naplánováno předložit novelu důchodového pojištění, která bude řešit „zpackanou úpravu z minulého období“, která se týká záchranářů.

Ve stručnosti, problém tkví v tom, že je legislativa špatně uchopena a žádosti záchranářů, aby mohli do předčasné penze (až o 5 let dříve), by nejspíše nebyly schvalovány. To se musí podle expertů změnit do ledna 2023, kdy bude možné žádosti podávat. Jedná se ale o legislativní úpravu, nikoliv o obsahovou, s tou Richterová dle svých slov souzní.

Co se týče dřívějších odchodů do důchodu, plánovaná úprava by se měla dotknout čtvrté kategorie zaměstnanců. A tedy obsluhy důlních zařízení, svářečů, slévačů, zedníků, řemeslníků či třeba kovářů. **„Čtvrtá kategorie je ta, kde i přes veškeré snahy zaměstnavatele nelze vyloučit negativní zdravotní důsledek. Jsou to například pracovníci v dolech. V první fázi by se tak návrh týkal této kategorie, tedy 15 tisíců lidí. V další fázi je to třetí kategorie, kde je dalších 75 tisíc zaměstnanců,“ upřesňuje Kaňkovský novinářům.**

Kaňkovský má jako lékař v oboru ortopedie zkušenosti s tím, jak mohou být lidé z posledních dvou kategorií na sklonku své pracovní kariéry unavení. „U nejnáročnějších profesí to přináší problémy lidem, co opravdu neví, co už mají po 60. roku věku dělat. Nejsou invalidní, ale už prostě nedokážou zvládat pracovní podmínky,“ komentuje **Kaňkovský** s tím, že pak mohou takoví lidé přijít o práci a novou už si hledají jen stěží.

V praxi by odchod do důchodu u náročných profesí fungoval tak, že by se podle návrhu nejnáročnějším profesím ubral jeden rok za každých deset let služby. Zaměstnavatelé by pak měli počítat s navýšením odvodů důchodového pojištění s postupným náběhem.

Ukrajina vs. důchodci. Byty tu po krizi zůstanou

Blesk Zprávy se ptaly Richterové, zdali se neobává kritiky za „salámovou metodu“. Podle ní je ale odpověď jednoduchá. „Je to dobrá věc? Je a je podle mě na místě upravit věci pro zaměstnance náročných profesí. Z mých zkušeností lze říci, že takovéto důležité věci se často skládají dílek do dílku do té velké mozaiky,“ uvádí pirátská místopředsedkyně Sněmovny.

Součástí této mozaiky, která by měla zlepšit život a životní úroveň českých seniorů, je i pomoc, která se nyní uvolňuje pro ukrajinské uprchlíky. Přesněji ta pomoc, která směřuje na výstavbu a na opravy různorodých prostor na bytové jednotky. „Z pohledu Pirátů je bydlení čtvrtý důchodový pilíř a situace lidí, kteří mají vlastní bydlení, je lepší. Nelze myslet jenom na výši důchodů,“ podotýká Richterová.

S ministrem pro místní rozvoj Ivanem Bartošem (Piráti) smýšlí i tak, že navýšení kapacity bydlení a otevření dotací pro obce na bytový fond prostě a jednoduše pomůže Česku i do budoucna. Uprchlíci totiž mohou odejít, byty tu ale zůstanou. „Byty jsou investice, které potřebujeme co nejrychleji pro lidi, co prchají před Putinem, ale počítáme s tím, že je budou moci využít mladé rodiny, samoživitelky i senioři,“ vysvětluje Blesk Zprávám.

Prozatím vláda v oblasti důchodů a života seniorů udělala krok směrem k navýšení penze. „Zvyšují se důchody v ČR od června tohoto roku. My tím reagujeme na vývoj inflace, která nezadržitelně bohužel roste a samozřejmě dotýká se velmi negativně sociálně ohrožených skupin, ale také především našich seniorů,“ uvedl v únoru na tiskové konferenci po jednání vlády ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL).

„V letošním roce celkově v průměru je to zvýšení o 1882 korun, pokud jde o důchody v ČR,“ upozornil na navýšení valorizace. „Výše průměrného důchodu v ČR se dostane na částku 17 304 korun,“ dodal Jurečka.

Co by měla obsahovat komplexní důchodová reforma?

Zásluhová složka bude vycházet z odvodů do pojistného systému

Zásluhová složka za vychované děti. Bonus za dítě dostanou i současné poživatelky důchodů

Zkrácení potřebné doby pro dosažení důchodu

Umožnění dřívějšího odchodu do důchodu pro náročné profese

Zavedení dobrovolného společného vyměřovacího základu manželů

Zvýšení vdovského a vdoveckého důchodu

Zavedení možnosti platit 1 % svého důchodového pojištění rodičům nebo prarodičům

Podpora dobrovolného penzijního spoření